

Ингмара Балоде

У НЕПОЗНАТОМ РАЈУ

ЗАТВОРЕНО

Не скидам ока с тебе у мраку
иако те мрак
као коначни владар и цар
скида с мене,
с тебе – свет,
са света зелени свлак
колена и каблове мота у куштрове облаке
и то је, ето, смрт
ништа понад и ништа ван гледања смрти у очи
и у мрак завијених обриса
ето такво је то место

не скидам ока с тебе у мраку

ОТВОРЕНО

Нешто у теби излази на видело
као цвет коме не кажеш да се затвори
као мачка у мимоходу којој не кажеш стани
и не знаш да се та последња летња ноћ у теби развиди
и звезде кроз њу бистре, промичу
као при дочеку,
надиру жене у жутиим хаљинама,

преко поља надира, за батом иду,
неподозриве
незабележене, неисплакане, неиспеване
и сав тај бескрај се растаче,
ни кап на земљу да падне
као злато, као песак –
постојимо, и претачемо се
велики као дивови, као замкови
непрозирни, тамни као птица у храсту,
и нежни, разуме се,
а живот се у нама замршава
и препорађа
као трак
као жути зрачак
у крошњи ариша

Поклекла сам, обрела сам се на ободу окрњене алуминијумске кашике
уроњене у олупану шољицу
обрела сам се на меснатом листу лимуновог дрвета
на пожутелом листу с малим смеђим флекама

Била сам тамо где су претестерисали катанац

Живела сам у навијеној опрузи зидног часовника
над паркетом који виолински шкрипне као код Баха

Била сам суседова ћерка загледана у свој одраз на каљевој плочици

Била сам међу прстима који мрве лимунов лист
и кажу „Гле, као Африка мирише!”

Била сам крњетак обојеног метала
одбачен, у руци хладан

Била сам међу уснама које помамно испијају сок из бокала
и била сам Бах који по гредама и даскама кедровим
силази у подрум

и цеди се кроз ту и тамо углачан камени под

заједно с реком
која плови под њим

У НЕПОЗНАТОМ РАЈУ

Док сам те тражила у непознатом рају
тамо где све је баш као у сну
стално си се окретао
иако нигде не видиш своје ципеле
а ни кошуљу
молим те, немој носити ништа карирано
молим те, немој носити
туђу одећу.

У Риги сам седела крај ружиног грма код споменика Слободи
с обимном Хемингвејевом књигом у рукама
тик до мене дечко је на цевчицу испијао синтетички какао
девојка у журби, разуме се, зрачила је
бубњар је свирао на ксилофону
и жмиркао
као у поднебесју циркуских акробација

Али по вијугавим стазама око споменика
нико није ходао као ти
зато сам се бојала –
да смо живели негде другде
за столом, за трпезом што се утиба од лимунова,
морских шкољки, камења и полетуша –
под модрим небом као код Матиса,
у жутим кабинама јахти на акварелима
како бих те тамо нашла?
И како бих знала

Да заиста имамо један парк,
један споменик Слободи
један живот

Пробудиш се у јесен последњег јулског дана
киша оцртава мушко лице за сутрадан

На острву је
умро Ингмар Бергман
листови дивље јагоде отиру се
и бојажљиви морнари склапају очи
лије тако као да изранављене руке кане да анектирају то парче копна
а има и таквих
који гледају право у најхладнију заставу

у успореном кадру
у црнилу и белилу

ПОСЛЕДЊИ РАЗГОВОРИ

1.

Још једном
о обрисима пилећих ногица
у угловима оба ока
које као ужад падобрана
подижу твој поглед
још једном бих
да тумарам кроз тебе
још једном бих

2.

и овог пута био је осмех
скривен за букетом лала
уперен ка светлу
с молбом за опроштај
са жељом да не престанем да се њишем
под твојим будним оком
као једино оближње језеро
све је у реду
дајте нам још једну шансу, да не идемо испочетка
сад смо тачно на средини

тек што смо утекли
и испоставило се:
негују нас исти баштовани
пландују исти хладни листови
пусти корење ту крај мене
дајте нам да се замрсимо
још једном

3.

То се не да насликати
то време у процвату
што обара главу на твој сто
док ти дани протичу
брује разговори бесне улице вијугају потоци
у истопљеном снегу
у делићима дуге обриси Артура Аликсара
и гле, сагиње се
нежно зањихава својим широким зеленим листовима
упркос залеђивању
упркос оштрим црним ивицама
замагљени прозори
то се не да насликати
цвет не сустиже време
а време сустиже цвет

ИНГМАРА БАЛОДЕ (Ingmāra Balode, 1981) песникиња и преводаца, дипломирала је на Високој школи за примењену уметност у Риги и Летонској академији културе. Њене песме, приче и чланци први пут су се појавили у летонским књижевним листовима средином деведесетих. Њена прва збирка поезије, *Ledenes, ar kurām var sagriezt mēli* (*Тврди бомбон који може да шић пресече језик*), објављена је 2007. године и тада је освојила Годишњу књижевну награду Летоније за најбољи првенац. Године 2012. добила је Годишњу летонску књижевну награду за своју другу збирку поезије *Алба*. И за ту збирку добила је Годишњу књижевну награду. Преводи књижевност с пољског и енглеског језика, али преводи и чешке, словачке и руске ауторе. Добитница је пољског ордена Сребрни крст за заслуге у култури.

С пољског превела и белешку о ауторки сачинила
МИЛИЦА МАРКИЋ